

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна, на по године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Уважавајући оставке, које су нам поднијели:

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Иностранних Дјела, заступник Нашег Министра Војног и заступник Нашег Министра Финансија и Грађевина Андрија Радовић;

Наш Министар Унутрашњих Дјела Михаило Ивановић;

Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова Гаврило Церовић, — разрјешавамо их досадашње дужности и стављамо на расположење Владе,

а постављамо:

за Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Правде и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела Др. Лазара Томановића, предсједника Великог Суда;

за Нашег Министра Војног генерал-ађутанта бригадира Митра Мартиновића, члана Државног Савјета и начелника Артиљеријског Одјелјења Министарства Војног;

за Нашег Министра Унутрашњих Дјела бригадира Војводу Лакића Војводића, управитеља морачко-васојевићске Области;

за Нашег Министра Финансија и Грађевина Душана Вукотића, секретара I. класе Министарства Правде;

за Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова Јована Пламенца, школског надзорника.

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде нека изврши овај указ.

На Цетињу, 4. априла 1907.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Правде

Др. Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела ријешили смо и рјешавамо:

да се Митру Н. Ђуровићу, начелнику управног одјелјења, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда уважи оставка, коју је на државну службу поднио.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 3. априла 1907 г.

НИКОЛА с. р.

Министар унутрашњих дјела,
Мих. Ивановић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

Дворске и дипломатске вијести.

Њ. Кр. В. Господар повратио се са Тополице на Цетиње.

— Њ. В. Књаз Мирко допутовао је ономадне с Ријеке.

Приликом данашњег Свог рођендана Њ. В. Књаз Мирко примао је многобројна честитања.

— Г. Никола пл. Јуристовски, аустро-угарски вице-консул, отпутовао је на допуст.

— Г. Петар Максимов, царско-руски министар, предао је Књажевској Влади циркулар руске Владе о хашкој конференцији.

Записници сједница Нар. Скупштине

ЗАПИСНИК

од 26. јануара 1907. г.

XLVII. редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине

Почетак у 2 сата послје подне.

За министарским столом сви г.г. министри.

Предсједника отвара XLVII. редовну сједницу.

Секр. Павићевић чита записник XLVI. сједнице, који је примљен.

За тим чита молбе и жалбе, и то: Милована Кастратовића с друштвом из Полица; Вучка Кљајића с друштвом из Цетиња; Антоније Ђетковић из Баковића; Благоја Тупоње гимназиста из Цетиња; пола Луке Ђуровића из Шавника; Ђурана Вуксановића из Глухог-Дола; Крста В. Мартиновића из Бајица; официра Стојана Томића с друштвом из Ускока; Зека М. Ђурашковића из Ријеке; Баја Гардашевића из Цетиња.

Љ. Бакић предочава, како је г. Лазар Мијушковић посланик по положају и народним посланик, чији је мандат Народна Скупштина на прошлој сједници оснажила, па тражи изјашњење истога, који мандат задржава.

Мијушковић пита Скупштину, може ли један вирица остати народни посланик, а кад то није спречиено Уставом, нити пак односим законима. Узимају учешћа по овом питању г.г. Шобајић, Тошковић, В. Шако Петровић и др. Марушић, који примјеђују, да г. Л. Мијушковића, као вирилног посланика и није требало бирати за народног, наводећи, да је и та непредвиђеност у нашем Уставу једна његова рђава страна. Ово питање није дефинитивно ријешено, већ је остављено, да се сам г. Мијушковић на идућој сједници изјасни, којег се посланичког права задржава.

Мин. Правде г. Церовић саопштава одлуку Њ. Кр. В. Књаза Господара о укидању смртне казне у Црној Гори за све злочине сем злочина за велеиздају, које је саопштење Скупштине поздравила са бурним: „Живио Господар!“

Прелази се не прву тачку дневног реда. Извјестилац г. поп Војин Поповић чита чл. 77. извјештаја одборског за пројект закона о народним школама, којег је члана редакција на прошлој сједници повратила одбору ради одређеније стилизације.

Раичевић примјеђује да одбор није требао уносити ништа односно богослова, нити рашчлањавати овај члан, већ се једино ограничити на тачку о повишицама учитељских плата, у ком смислу истиче редакцију.

Љевава у своме говору износи имена многих учитеља, који нијесу по овоме закону квалификовани, као и године, до кад који служи у учитељству, у прилог којих говори.

Министар Просвјете чита редакцију, по којој све учитеље-ице дијели у три класе, и то, прву: који су свршили Богословско-учитељску школу на Цетињу, Учитељску школу на страни, или Институт Царице Марије Феодоровне; другу: који су свршили нашу стару Богословију без гимназије, Призренску богословију, или најмање нижу Гимназију; трећу: који су свршили мање школе од оних II. класе а извјесним протекцијом добили сталност, — према којим категоријама одређује и повишицу плата, и то: првој класи 240. —; другој 180. —; и трећој 120. круна.

Извјестилац се слаже односно изједначења прве класе, а у осталом заступа одборску редакцију.

Тошковић примјеђује Раичевићу, говорећи у прилог изједначења законом прве класе учитеља. Слаже се са редакцијом

министра просвјете односно поменутијех учитељских класа, са чиме је сталност сваког учитеља призната а награда се одредила према спреми.

Шобајић примјеђује, да је изјава Љевава изlišна, напомињући, да немамо у виду број учитеља и њихове године службовања. Слаже се са Раичевићем односно повишица, као и с министром просвјете односно подјеле учитеља у класе по њиховој спреми, по којој се имају и награђивати.

Вулић не тумачи закон као Церовић, примјеђујући, да, ако се хоће изједначити богословско-учитељска школа са учитељским на страни онда вели, — требало би и остале са старом богословијом. Не слаже се са редакцијом Церовића, сматрајући је за конфузу, наводећи примјер, да се и у Србији признаје сталност и са мало теоријске спреме, пошто дотични положе неке практичне испите, са не великом обавезом. Слаже се са редакцијом Раичевића.

Мин. просвјете упозорава, да не треба чл. 39. буквално тумачити, већ се мора узети у обзир и чл. 34., објашњујући разлоге. Напомиње, да је сталност везана за извјесне услове, којима се и плата предвиђа, остаје одлучан за своју редакцију.

Вулић примјеђује министру просвјете односно тумачења чл. 34. и 39.

Раичевић примјеђује говору Тошковића, а слаже се са министром просвјете односно тумачења чл. 34., осим оних, који су свршили четврти разред гимназије.

Ристо Поповић и опет тражи да се избаци ријечи: „законитијем путем“ а све друге редакције да отпадне. Не слаже се, да се издвајају не квалификовани учитељи, са чиме би им се убила воља за рад. Противан је мишљењу Тошковића, да се према спреми дају плате, већ кад су у један исти чин, да имају и једнаке плате.

Љ. Бакић противан је мишљењу Поповића.

Ј. Пламенац примјеђује, као да се Скупштина покајала од пређашњег ријешења, па напомиње, да се је просвјетним радницима чинила награда мањијски. Слаже се са Поповићем, да се учитељи изједначе, јер би им се у противном случају неправедно одузело стечено право, са чим би се огријешила Скупштина. Слаже се са редакцијом Раичевића.

Тошковић замјера Пламенцу, кад вели, да се је Скупштина покајала, којег случаја — каже — нема. И опет вели, да треба предвидјети спрему, а по њој и плату одредити. Даље каже, да је учитељима досад било криво на криви, а не на мали дио.

Н. Јовановић примјеђује Пламенцу зашто заступа неспремне, а досад је заступао спремне учитеље и пребавује му да је недоследан.

Ј. Пламенац чуди се Тошковићу и Јовановићу на њихов говор, примјеђујући, да су они оставили школску дјecu и напустили школу само због неколико форинти повишице.

Тошковић се објашњује с Пламенцем, приговарајући му, како је он — Пламенац — као надзорник школски могао гледати неправде, које су се учитељима чиниле и одбија његов приговор.

Др. Марушић чуди се, како закон од 1887. године није уврстио сталну Богословију. Заступа мишљење да се учитељи не издвајају.

Извјестилац чита поново унеколико измијењену редакцију.

Мин. предсједник изјављује, да се по прочитаној редакцији не води рачуна о квалификацијама, које ће се узети као мјерило и у закону о чиновницима грађанског реда.

Мин. просвјете чита поново своју редакцију

Раичевић примјеђује редакцији мин. просвјете, односно гимназиста, који би по истој дошли у другу класу, и тражи да остане по закону, напомињући, да гимназиста може бити и од шест разреда, а да није постао сталним учитељем због тога, што није био привилегован.

Мин. просвјете објашњује мотиве, који су га при оваквој редакцији руководили.

Ј. Спасојевић тражи, да се у редакцију мин. просвјете унесе из чл. 6. закона од 1897. год. и тачка б), као што је унесена тачка а).

Потпредсједник ставља на гласање редакцију мин. просвјете, која је усвојена.

Мин. просвјете предлаже нови члан, по којему би стални учитељи по овоме закону неквалификовани, достигли максималну плату, предвиђену за квалификоване, посље двадесет-шесте године службовања, који је члан усвојен. Настаје поименично гласање о примању овога закона у цјелости, који је примљен са 42 противу 8 гласова.

Потпредсједник даје 10 минута одмора.

Послије одмора.

Потпредсједник наставља прекинуту сједницу. Прелази се на другу тачку дневног реда.

Извјестилац г. поп Војин Поповић чита извјештај одбора по предлогу г. Ј. Тошковића за анкету старих рачуна, по којему извјештају одбор предлаже, да се из средине скупштинске избере девет незаинтересованих лица, који би прегледали реферате контролних комисија и све што је са њима у вези, извршених у 1902. г., а од 1890 год.; и Главне Државне Контроле од 1902. год. до данас; као и сва надлештва, која речена контролна комисија и Гл. Држ. Контрола није досад прегледала; или ако је које и прегледала, а о њима није донијела никакво ријешење.

Вулић се не слаже, да се чини преглед онога, што је Гл. Контрола прегледала, већ да се прегледају реферати контролне комисије и сви рачуни од 1879. г., напомињући да је Контрола ревностно и непристрасно надлештво.

Извјестилац се објашњује са Вулићем.

Вукчевић примјеђује, да одбор није прецизно одредио делокруг, по којему би се ова анкета управљала, и истиче у смислу примједбе своју редакцију.

Вулић се не слаже са редакцијом Вукчевића.

Пилетић изјављује, да је питање о анкети продорло не само у колибе наше државе, него и у страни свијет највеће заинтересовање. Вели, да је задатак анкети, да жигоси дефранданте, које и ако је тешко постићи али ће — претпоставља — бити успјеха. Слаже се са Вукчевићем, да одборски извјештај није прецизно одређен, па препоручује извјештају, да прими редакцију Вукчевића, коју извјестилац не прима. Даље напомиње двије групе рачунских неправилности по којима би се анкета управљала, којима је граница 1890. год., прије које године све неправилности сматра за мртве, а послје ње за живе.

Мин. правде понавља оно, што је као и потпредсједник Народне Скупштине говорио, да ми немамо право контролирати, већ смо видјету резултате контролне комисије, јер бисмо у противном случају били супер-контрола. Такође тврди, да ми немамо права прегледати рачуне надлештвима, која нијесу контролисана, док их Гл. Контрола прегледа. Тражи тачне границе, до којих би се анкета пружала. Слаже се са редакцијом Вукчевића.

Вулић изводи из појединих говора закључак, да још не знамо шта желимо постићи и каква је наша одлука, упозоравајући, да смо ми слободни кад држава чинети анкету свима старим рачунима, зашто смо изразили једанпут жељу, чему нијесмо досљедни пошто сад влада друго расположење. Тражи, да се ово ријеша, а да се о томе не води „Драјфусова афера“. Неправедно би било — вели — ако би се нашао виновник по рачунима у 1890. год., а да се још већи прије 1890. пропусти и да пропуштају морал.

Гардашевић у дугоме своме говору истиче, да су неки неоправдано огласили Представништво као скуп мамелука, а анкету сматрају као завјереничко питање, који распростиру верзије, да се иде на то, како би се компромитовао неко, који се не може компромитовати, а за чиме нико и не тежи. Ти су гласови — каже — „не села, но себе ради“. Рад је анкете јавноправан, пошто се парламенту не смију крити погрешке, које не могу застарати. Предлаже, да Скупштина објективно а не субјективно прегледа све рачуне, јер ћемо се тијем подударити с нашим вољама, да истријебимо трулеж, без чега би тешко могао продријети и процвјетати цвијет Уставности. Вели, да

је анкета дијагноза за уставни живот, и тражи, да се сви рачуни прегледају.

Рад. Поповић противан је, да се рачуни прегледају прије 1890. год., напомињући, да то не би било могуће, пошто прије није било доброг реда, па не би се могло наћи свих протокола ни односних докумената за све рачуне.

Шобајић се чуди оволиком дебатовану, понављајући ријечи г. Лазара Мијушковића на сједници од 5. новембра 1906. наводећи, да он није тражио лупеже од св. Петра. Не слаже се са мин. просвјете, да се само базирамо на контролне реферате, наводећи, да има списка и од првих контрола, по којима би се могло и отуд што-год констатовати. Слаже се са извјештајем одборским који ће бити у вези са рачунима из раније.

Ристо Поповић као увод за свој говор вели, да не зна којему ће се царству привољети: „закону или жељама“. Вели, да је до Николе-дана 1905. год. био апсолутизам, којег је обиљежје воља Господарева, чија је ријеч била закон. Вели, да се све прије Устава сматра као свршена ствар. Придружује се и ако с болом у души, жељама али савјеснијема, напомињући, да се иде са задњим намјерама. Кад већ мора тако бити, тражи да се од 1879. г. прегледају сви рачуни, да се види какав је ко био још од тада, иначе — каже — било би тенденциозно, ако би анкета узела доцнију годину од које би прегледивали рачуне.

Серд. Р. Пламенац објашњује, од кад је контролна комисија прегледала рачуне и којих надлештава, чије је списе он прегледао и видно, да су неке ствари свршене а неке не, за које је тражио да се доврше што није допустио Државни Савјет. Тражио је вели, преглед рачуна од раније и по унутрашњости, по му и од Држ. Савјет није допуштао. Вели, да је контрола ријешила све, што је имала пред собом, али има неких изузетака, које се због малог броја персонала у Контроли није могло правилно рашчистити по списима контролне комисије, на основу чега је предлагао обласне контролоре, да се виши персонал Гл. Контроле на горње реферате посвети. Одбија примједбу извјештоца, кад каже да има нерјешених предмета у Контроли.

Извјестилац се објашњује са Пламенцем. Раичевић је за анкету у смислу редакције Вукчевића, да се узму за основу списи контролне комисије, а због расвјетљења истијех и од прије, што је с њима у вези, напомињући, да то није незаконито кад жели владар и Скупштина.

Вој. Ј. Сочича тражи, да се учини анкета рачунима што је могуће раније.

Спасојевић вели, да је питање анкете замашно. Напомиње, да је било више контрола, којих тражи све списе, па оно што буде према њима ријешено, да се ријешење изврши. Тражи да се прегледају и надлештва, којима досад контроле није било.

М. Павићевић тражи, да се анкета поведе достојним путем, а за углед Скупштине, државе и Круне. Слаже се, да се прегледају само контролни реферати, који су у вези и са пређашњим рачунима, пошто је њима обухваћено рачуноводство и прије 1890. год., а сваком другом прегледу, нарочито од раније, противан је. Слаже се, да би анкета прегледивала рачуне надлештвима, који досада нијесу прегледивани, али тек пошто о њима Гл. Контрола донесе извјештај. Сматра за тенденциозно потраживање свих оних, који желе да анкета отпочне преглед од 1879. год., предвиђајући да су то смјерови који би непријатне последице добили.

Дожић је тврдог убјеђења, да анкета неће њега нити кога његова наћи у погрешци, и по схваћању закона, мишљења је, да анкета може отпочети преглед по списима контролне комисије, али не од прије, истичући почетак контролне комисије, а тако и надлештва којима су рачуни прегледивани или не прегледивани, као и то, да су по неким списима извршене одлуке, а по неким не још. Приговара неком говорнику, да питање о анкети није поникло баш 5. новембра 1906. год., него је било свежје и још одмах после рада контролне комисије.

Н. Татар истиче, како је у почетку прегледивао рачуне сам Господар без чијега се знања и одобрења није смјело из касе ништа издавати, а доцније по неке личности и комисије као и то, да су се после тих прегледа проносили свакојаки гласови о огромним злоупотребима, на које се сумњало па и данас сумња, за то тражи као и прије, да анкета отпочне преглед од постанка министарства, т. ј. од 1879. год.

Н. Јовановић замјера говорнику, што се сад причају чуда, а прије се ћутало, што оличава ружну карактеристику. Понавља свој пређашњи говор, да наша земља није била без контроле. Вели, да пошто имамо законито контролно тијело — Гл. Држ. Контролу, — то да је оно и ослонац за нашу анкету, а да не идемо

за онијема, који иду на то да нам наметну пушку, с којом бисмо два зеча гађали.

Мин. предсједник примјећује, да неки говорници не познају тежину овога посла, чији би резултат могао бити без икакве стварне вриједности. Истиче, да је контролна комисија од својих 40 чланова, који су радили скоро пола године, па ипак није могла ни у самим министарствима, само неки дио прегледати. Набраја непрегледана надлештва у пријестоници и по унутрашњости и немогућност прегледа истих за постићи икакав циљ.

Јб. Бакић примјећује, како смо једни за један а други за други начин а сви за анкету, и слаже се да се иста ослони на контролне извјештаје и што је с њима из прошлости у вези.

Дожић напомиње, како је с друштвом прегледивао рачуне Министарства Унутр. Дјела од 1892. г. т. ј., од онда кад их је прегледао г. вој. Ђуро Церовић, као што су се и остали чланови контролне комисије управљали. Противан је да анкета прегледа не прегледана надлештва, напомињући, да анкета од 6 чланова не би ни за шест година могла то довршити.

Гардашевић истиче бојазан, да ћемо навући главоболу, ако анкета не прегледа све што је у вези са извјештајима контролне комисије.

Ћетковић чуди се што није Гл. Држ. Контрола прегледала рачуне војног стана, сумњајући, да је то било спрječено, истичући бојазан, да би то постигло и анкету.

Извјестилац чита редакцију, по којој анкета има прегледати реферате контролних комисија од 1890. године, и Гл. Држ. Контроле од 1902. с тим, да Главна Контрола што прије прегледа сва непрегледана надлештва у пријестоници и по унутрашњости и извјештај по њима поднесе анкети, која је редакција једногласно усвојена.

По скупштинској одлуци, анкетну комисију изабрао је из Скупштине г. потпредсједник М. Радуловић, у коју су ушла г. г. др. Марушић, Раичевић, Вукчевић, Ћетковић, Тошковић, и Јововић.

Сједница је закључена у 7¹/₂ сати послје подне.

Секретари, Љуб. Бакић, Милија Павићевић.	Предсједник Народне Скупштине, В. Шако Петровић
--	---

Руски циркулар о другој хашкој конференцији

Руска Влада је овијех дана упутила ову циркуларну ноту свима силама. Из те ноте се још јасније види, да у питању о ограничењу наоружања три државе, Русија, Њемачка и Аустро-Угарска, стоје на истој становишту и да себи задржавају право, да се на конференцији уздрже од претресања свијех онијех питања, за која им изгледа, да се њима неће постићи никакав практичан резултат. Нота гласи:

„Господине министре,

„Прије сазива друге конференције мира, царска влада сматра за своју дужност, да силама, које су примиле позив, изнесе данашњу ситуацију. Све силе, којима је царска влада у априлу 1906. год. поднијела свој нацрт за програм рада нове конференције, одмах су се изјасниле за тај нацрт. Али поводом тога програма потребно је учинити шљедеће примједбе:

Влада Уједанених Држава задржала је себи слободу, да конференцији поднесе два питања и то: питање о ограничењу наоружања и питање на који начин да се постави извјесна граница при насилном утјеривању обичних јавних дугова, који проистичу из уговора.

И шпанска влада је изјавила жељу да се претреса о питању о ограничењу наоружања, задржавајући себи право, да о томе питању говори на самој конференцији.

Британска влада је саопштила, да она врло много на то полаже, да се на конференцији расправља питање о издатцима за наоружање и том приликом је себи задржала право, да не улази у претрес ни једнога питања, изнесенога у рускоме програму, које, по њезиноме мишљењу, не може бити ни од каквога кориснога резултата.

Јапан је мишљења, да се извјесна питања, која у програму нијесу специјално побројана, врло корисно могу употребити са осталим предметима о којима треба расправљати, али он је у исто вријеме себи задржао право, да не улази у претрес ако би се појавила питања, која немају практичнога резултата, или ако би обртом на конференцији за њега било јасно, да тај обрт не може бити ни од какве практичне користи.

Влада Данске, Боливије, Грчке и Нидерландске такође су себи задржале право, да поднесу друга питања, о којима се не говори у рускоме програму, али која су у аналогiji са руским програмом.

Царска влада сматра за своју дужност да изјави, да Русија, са своје стране, програм од априла 1906. год. сматра као основу за савјетовање на конференцији и да је, у своје вријеме, себи резервисала право, да ће се она у слушају, ако би конференција зашла у какав претрес од којег се она не нада никаквом практичном резултату, уздржати од сваке дискусиије.

Примједбе, које су у аналогiji са тим питањем, учиниле су њемачка и аустро-угарска влада, које су себи такође задржале право, да се уздрже од сваког претреса, који, по њиховом мишљењу, не може по њих бити ни од каквог практичног резултата.

Царска влада извјештавајући о свему овоме силе, изјављује наду, да ће и ова друга конференција мира пружити гарантiji за добру и трајну слогу међу народностима цивилизованог свијета. Царска влада је у исто вријеме замолила нидерландску владу, да сазове конференцију за прве дане мјесеца јуна.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

(Стечај.) Предсједништво Српске Краљевске Академије у Биограду расписује стечај за награду из књижевног фонда арх. Нићифора Дучића за 1907. годину, који гласи:

Према завјештању оснивачеву да Академија сваке године награђује „расправу или монографију, или цијело дјело из српске историје (политичке, војничке и црквене); а може и из српске филологије, ђеографије и етнографије у опште (садржина списка не може бити политичке природе)“, а на основу правила о овој задужбини, Одбор који њоме рукује расписује овај стечај за награду најбољег списка:

1. Ове године наградиће се најбољи спис из области наука обухваћених првом групом, т. ј. из *српске историје политичке или војничке или црквене*.
2. Величина је награде за ову годину девет стотина (900) динара у сребру.
3. Спис треба да изнесе најмање шест штампаних табака средње осмине.
4. Награђени спис је својина пишчева, али се мора штампати у оном облику у ком га Одбор за награду буде одобрио и најмање у 500 примјерака. Писцу ће се награда издати кад поднесе Академији 50 штампаних примјерака награђеног списка.
5. На натписном листу награђеног списка стајаће „Наградила Задужбина арх. Нићифора Дучића“, а испод тога слика завјештаоачева.
6. Писци који желе да им спис буде награђен из овог фонда, треба да га пошаљу Српској Краљевској Академији најдаље до краја децембра ове године.
7. Списи се могу слати и под пишем именом и без тога; у овом другом случају писац је дужан ставити знак на спису и исти такав на завоју затвореног писма, у коме ће бити име његово.
8. Штампани списи не могу се поднијети за награду.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

(Заклетва нових министара.) Данас у 11 часова прије подне извршена је у Двору заклетва нових министара. Ријечи заклетве читао је народни посланик, г. свештеник Крсто Поповић, а самом чину присуствовали су Њ. Кр. В. Господар, Њ. В. Књаз Мирко и предсједништво Народне Скупштине са г. г. секретарима.

По свршетку заклетве акт о томе потписали су сви министри осим министра унутрашњих дјела, г. В. Лакића Војводића, који још није стигао из Колашина, а Њ. Кр. В. Господар благоизволио је тај акт овјерити својеручним потписом.

(О промјени владе.) У прошлом броју „Гласа Црногорца“ јавили смо, како је настала парламентарна криза у нашој Народној Скупштини, поводом неке пјесме предсједника Скупштине г. Вој. Шака Петровића, коју је пјесму донијела „Народна Мисао“, а коју је један дио народнијех посланика узео као тенденциозну и као такву, да се је њоме аутор огријешо о положај предсједника Народне Скупштине, те су и тражили, да се он с тог положаја уклони, изјављујући писмено, да они неће похађати скупштинске сједнице све док не добију тражено задовољење. Забиљежили смо и то, да је ову изјаву потписало само 15 посланика, али се одмах виђело, да се с њима солидаришу, с незнањием изузетком, сви посланици, који не припадају скоро основаном посланичком клубу званом „народни клуб“, на име сви они, који су се обиљежили као опозиционери том клубу и влади, која се на њ наслањала. Ово се солидарисање виђело одмах на сједници од 26. прошлог мјесеца, када се прије пријелаза на дневни ред имала прочитати горе поменута изјава оних 15 посланика, али ју предсједништво није хтјело прочитати, изговарајући се тијем, да је изјава одоцила за ту сједницу јер није заведена у протокол скупштински и прегледана предсједнишвом. Потписници изјаве су пак тврдили да је изјава секретаријату нуђена на вријеме па ју није хтио примити, а како они тако и сва опозиција тврдила је, да су и досад у Скупштини читане ствари прије но су прошле ону процедуру, коју предсједништво тражи од акта, којим се изјављује неповјерење предсједнику. Но предсједништво је остало при свом и опозиција је то сматрала као узурпацију, те је одмах и напустила скупштинску салу, изузев неколика њена члана, помоћу којих се и могла наставити та сједница; али како је опструкција настављена сјутрадан од целокупне опозиције, то је скупштински рад онемогућен, јер је у Скупштину долазило свега 37 посланика, а то је један испод половине цијелокупног Уставом предвиђеног броја чланова Скупштине (два посланичка мјеста нијесу попуњена), те број оних који воде опструкцију и број оних који су испочетка долазили, равни су — по 37.

Њ. Краљ. Височанство Књаз Господар, који се док се ово збивало налазио у Бару, благоизволио је наредити министру предсједнику г. А. Радовићу, који је у Бар ишао да му о свему овом реферире, да се поврати на Цетиње и да покуша на све начине, не би ли Скупштина довршила посао одређен за ову сесију. Ствар није могла бити поравњата, јер је опозиција остала при свом, да се предсједник Скупштине мора уклонити са свог положаја, а нити он нити дио посланика на које се Радовићев кабинет ослања нијесу хтјели пристати на то. Ушљед тога г. Радовић извјестио је Књазу Господара телеграфски, да опструкција траје и да другог лијека нема, но да се Скупштина одложи или евентуално распусти, у противном министарство је понудило своју оставку. Господар је поводом овог похитао на Цетиње, гдје је стигао прошлог понедјељника, те је и Он покушао, призивајући к себи поједине групе посланика, не би ли се скупштински рад наставио. Кад то није било могуће, Он је примио оставку Радовићевог кабинета, па је настојао, да се састави коалиционо министарство од присталица Радовићеве владе и од опозиције, које би учинило покушај да Скупштина посао настави. Господар је за то сондирао прве, али су они одрекли, а захтјевали су, да се влада састави искључиво из њиховијех присталица, под условом да се одмах Скупштина распусти и закажу нови избори, чиме се Господар није могао сложити, штедећи прву своју Скупштину, те је одмах иза тога призвао опозицију, да с њоме преговара о саставу владе и она се изјаснила, да жели, да се Скупштина не распушта из многих обзира, а међу осталијема истакла је као врло важан и тај, што жели, да не прекида свој рад скупштинска анкета избрата за пријеглед старих рачуна, те је и обећала Господару, да ће најсавјесније потпомагати владу, која сад дође, да се скупштински рад доврши. Састав кабинета повјерен је г. Др-у Лазару Томановићу, предсједнику Великог Суда, који га је и саставио.

(Из Министарског Савјета.) Г. бриг. Митар Мартиновић, министар војни, заступаће г. војводу Лакића Војводића, министара унутрашњих дјела, до његова доласка на Цетиње.

(Одговорни уредник.) Г. Алекса Мартиновић дао је оставку на одговорно уредништво „Гласа Црногорца“.